

**STRATEGIA PRIVIND DEȘEURILE
MEDICALE**

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

1. INTRODUCERE

Scopul strategic este acela de a asigura eliminarea eficientă și în siguranță a deșeurilor medicale sau a oricărui alt tip de deșeuri, prin respectarea prevederilor legii privind sănătatea și siguranța la locul de muncă, în conformitate cu dispozițiile legislației actuale.

Sistemul de lucru trebuie să se regăsească în formă scrisă, iar aplicarea sa trebuie monitorizată în mod corespunzător, pentru a asigura resursele adecvate, iar instruirea personalului, echipamentele necesare precum și informațiile sunt oferite în vederea expunerii la un risc minim atât pentru sănătatea și siguranța angajaților cât și pentru cea a populației și a mediului înconjurător.

Aplicarea legii revine personalului desemnat conform Ordinului Ministerului Sănătății nr. 219/2002.

Se vor lua toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor legii privind protecția mediului, a prevederilor privind gestiunea substanțelor periculoase și a deșeurilor medicale periculoase, a prevederilor privind sortarea, manipularea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor medicale.

În vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute prin legea privind sănătatea și siguranța la locul de muncă, conducerea spitalului solicită tuturor angajaților săi respectarea prezentei strategii.

1.2. Descrierea strategiei

Prezenta strategie se referă la deșeurile medicale aparținând Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca.

Toate deșeurile medicale și speciale vor fi eliminate prin incinerare, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2002.

Deșeurile radioactive fac subiectul unei strategii separate și, prin urmare, nu sunt incluse în prezentul document, cu excepția semnalată în cadrul Anexei 1.

1.3. Responsabilități

Managerul are responsabilitatea de a se asigura că prezenta „Strategie privind deșeurile medicale” este implementată în unitate și delegă această responsabilitate unei persoane responsabile.

Persoana responsabilă de implementarea strategiei și de controlul colectării, transportului și eliminării deșeurilor medicale este Directorul de îngrijiri, în calitate de membru al Comitetului Director al spitalului.

Persoanei responsabile i se va aduce imediat la cunoștință orice încălcare a prevederilor legale sau cu privire la siguranță, în vederea adoptării măsurilor de gestionare adecvată a riscurilor.

Persoana responsabilă are următoarele atribuții:

- Va asigura implementarea colectării selective și transportul deșeurilor medicale, în vederea eliminării lor, în afara sediului central, într-un incinerator ecologic autorizat, pe baza documentelor specifice.

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

- Se va asigura că deșeurile speciale sunt manipulate în conformitate cu legislația în vigoare
- Elaborează și actualizează Planul de gestiune a deșeurilor medicale pe unitate
- Controlează existența și actualizarea Planurilor de gestiune a deșeurilor medicale pe secții/compartimente/laboratoare/servicii
- Colaborează cu personalul cu responsabilități în gestionarea deșeurilor medicale, numit în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Persoana cu responsabilități desemnată de medicul șef al compartimentului de supraveghere și control al infecțiilor nozocomiale trebuie să ofere sfaturi și îndrumări, conform practicilor și procedurilor utilizate pentru manipularea în siguranță a deșeurilor medicale, legat de separarea și colectarea pe categorii de deșuri medicale la sursa de producere și depozitarea lor temporară.

Persoana desemnată din cadrul farmaciilor de către farmacistul șef trebuie să ofere sfaturi și îndrumări, conform procedurilor pentru manipularea și eliminarea în siguranță a deșeurilor farmaceutice, considerate deșuri medicale.

Toți cei direct implicați în gestiunea deșeurilor periculoase trebuie să se asigure că există resurse în vederea desfășurării activității conform prezentei strategii și că acestea sunt pregătite în vederea procedurilor de monitorizare, pentru a asigura menținerea satisfăcătoare a standardelor operaționale.

2. CATEGORII DE DEȘURI

2.1. Deșuri non-medicale

Deșeurile non-medicale sunt considerate deșeurile care nu sunt toxice și periculoase; acestea trebuie puse în saci NEGRI și NU sunt destinate incinerării.

2.2. În conformitate cu HG nr. 856/2002, deșeurile medicale (periculoase) se clasifică în:

18	DEȘURI REZULTATE DIN ACTIVITĂȚILE UNITĂȚILOR SANITARE ȘI DIN ACTIVITĂȚI VETERINARE ȘI/SAU CERCETĂRI CONEXE (cu excepția deșeurilor de la prepararea hranei în bucătării sau restaurante, care nu au legătură directă cu activitatea sanitară)
18 01	deșuri rezultate din activitățile de prevenire, diagnostic și tratament desfășurate în unitățile sanitare
18 01 01	obiecte ascuțite (cu excepția 18 01 03)
18 01 02	fragmente și organe umane, inclusiv recipienti de sânge și sânge conservat (cu excepția 18 01 03)
18 01 03*	deșuri a căror colectare și eliminare fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor
18 01 04	deșuri a căror colectare și eliminare nu fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor (de ex: îmbrăcăminte, aparate gipsate, lenjerie, îmbrăcăminte disponibilă, scutece)
18 01 06*	chimicale constând din sau conținând substanțe periculoase

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

18 01 07	chimicale, altele decât cele specificate la 18 01 06
18 01 08*	medicamente citotoxice și citostatice
18 01 09	medicamente, altele decât cele specificate la 18 01 08
18 01 10*	deșeuri de amalgam de la tratamentele stomatologice

2.3. În conformitate cu Ordinul MS nr. 219/2002 deșeurile medicale se clasifică în:

a) deșeuri anatomo-patologice și părți anatomice , care cuprind părți anatomice, material biopsic rezultat din blocurile operatorii de chirurgie și obstetrică (fetuși, placentă etc.), părți anatomice și țesuturi rezultate din laboratoarele de autopsie, cadavre de animale rezultate în urma activităților de diagnostic, cercetare și experimentare
b) deșeuri infecțioase , respectiv deșeurile lichide și solide care conțin sau au venit în contact cu sângele ori cu alte fluide biologice, precum și cu virusuri, bacterii, paraziți și/sau toxinele microorganismelor, de exemplu: seringi, ace, ace cu fir, catetere, perfuzoare cu tubulatură, recipiente care au conținut sânge sau alte lichide biologice, câmpuri operatorii, mănuși, sonde și alte materiale de unică folosință, comprese, pansamente și alte materiale contaminate, membrane de dializă, pungă de material plastic pentru colectarea urinei, materiale de laborator folosite etc.
c) deșeuri înțepătoare-tăietoare reprezentate de ace, ace cu fir, catetere, seringi cu ac, branule, lame de bisturiu de unică folosință, pipete, sticlărie de laborator ori altă sticlărie spartă sau nu, care au venit în contact cu material infecțios.
d) deșeurile chimice și farmaceutice sunt deșeurile solide, lichide sau gazoase toxice, corosive sau inflamabile care includ serurile și vaccinurile cu termen de valabilitate depășit, medicamentele expirate, reziduurile de substanțe chimioterapice, reactivii și substanțele folosite în laboratoare. Substanțele de curățenie și dezinfecție deteriorate ca urmare a depozitării lor necorespunzătoare sau cu termenul de valabilitate depășit vor fi considerate deșeuri chimice, de exemplu: substanțe dezinfectante, substanțe tensioactive etc .

3. SORTAREA DEȘEURILOR

Deșeurile vor fi sortate la sursă de către prestatorul de servicii medicale. Acestea vor fi depozitate în saci având anumite culori, containere special desemnate (după cum se specifică în capitolul 2) sau containere pentru obiecte ascuțite (după cum se specifică în secțiunea 5).

3.1.2. Coșurile de gunoi din secții și departamente trebuie să fie etichetate în vederea utilizării, ca fiind pentru deșeuri MEDICALE sau MENAJERE.

3.1.3. Sacii și recipientii speciali care conțin deșeuri medicale colectate la locul producerii, vor fi depozitați temporar în spațiul special amenajat în exteriorul clădirii (respectând prevederile OMS 219/2002) dotat cu Europubele speciale și după caz cu ladă frigorifică până la ridicarea lor și transportul în vederea eliminării finale.

3.1.4. Sacii cu deșeuri medicale nu trebuie lăsați în spații care nu îndeplinesc condițiile de izolare.

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

4. MANIPULAREA DEȘEURILOR MEDICALE

4.1. La manipularea sacilor/cutiilor/containerelor care conțin sânge, fluide ale corpului omenesc sau articole care au intrat în contact cu acestea, este obligatorie folosirea mănușilor nesterile sau menajere.

4.1.2. În spațiile de colectare a deșeurilor medicale-infecțioase, acestea trebuie puse în saci GALBENI sau coșuri cu dublură din plastic, de culoare GALBENĂ, astfel dotați de la începutul utilizării acestora (Anexa 1).

4.1.3. Dublurile coșurilor de gunoi trebuie înlocuite atunci când sunt $\frac{3}{4}$ pline sau cel puțin zilnic.

4.1.4. Sacii GALBENI trebuie sigilați printr-o legătură specială din plastic sau capsăți și individualizați printr-un cod sau nume aparținând unei secții/departament. NICIUN deșeu nu va părăsi secția/departamentul, decât în cazul în care a fost bine sigilat și identificat.

4.1.5. Deșeurile NU trebuie transferate din sac în sac.

4.1.6. Sacii GALBENI care au partea exterioară contaminată sau care au fost deteriorați trebuie puși într-un alt sac GALBENI.

4.1.7. Sacii GALBENI trebuie păstrați în stocul secției/departamentului, fiind utilizați atunci când este necesar.

4.1.8. Sacii cu deșeuri nu trebuie niciodată aruncați sau manipulați cu superficialitate.

4.1.9. Orice scurgere trebuie dezinfectată și imediat curățată. (Anexa 2).

5. DEPOZITAREA DEȘEURILOR

Deșeurile MEDICALE care necesită sterilizare înainte de incinerare (deșeuri cu risc patologic provenite din laboratoare) vor fi depozitate în saci special identificați în acest scop.

5.1.2. Sacii pentru depozitarea deșeurilor medicale trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să se potrivească cu containerul sau dotarea utilizată.
- b) să aibă culoarea GALBENĂ ȘI MARCAJ CORESPUNZĂTOR.

5.1.3. Cutiile pentru instrumente ascuțite trebuie să corespundă cu prevederile legislației în vigoare.

5.1.4. Cutiile pentru instrumente ascuțite nu trebuie puse în saci GALBENI.

5.1.5. Toate containerele/spațiile de depozitare din interior și exterior trebuie să fie uscate și ușor de curățat. Spațiile exterioare de depozitare trebuie să fie rezistente pentru a împiedica accesul neautorizat.

5.1.6. Curățarea containerelor și a spațiilor de depozitare din interior și exterior, aranjarea precum și dezinfectarea acestora în vederea atingerii unui standard acceptabil de igienă, vor ține de responsabilitatea secției/departamentului. Curățarea acestora trebuie realizată cel puțin o dată pe săptămână.

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

5.1.7. Spațiile de depozitare de dimensiuni mari și stațiile de transfer trebuie păstrate închise iar accesul în aceste spații trebuie limitat persoanelor responsabile cu manipularea, transportul și eliminarea deșeurilor.

6. TRANSPORTUL INTRASPITALICESC

6.1. Se vor folosi doar Europubele avizate și/sau cărucioare special desemnate pentru această sarcină.

6.1.2. Cărucioarele trebuie să aibă suprafețe netede și impermeabile, trebuie curățate și uscate săptămânal. Se vor realiza inspecții după curățare pentru a se asigura că nu au rămas deșeuri.

6.1.3. În cazul în care deșeurile medicale trebuie transportate cu un vehicul sau cu mașina unui angajat acestea trebuie puse într-un container separat din plastic care va rămâne în vehicul, în afară de situația în care este dezinfectat. Acest container trebuie să aibă o capacitate suficientă pentru a permite introducerea completă a sacilor cu deșeuri medicale și să se închidă ermetic.

6.1.4. Vehiculele (dacă este cazul) trebuie să aibă un semn de identificare a încărcăturii, folosind codul ADR.

6.1.5. Vehiculele (dacă este cazul) încărcate cu deșeurile medicale nu trebuie lăsate nesupravegheate pe timpul nopții și pe autostrăzile publice.

6.1.6. NU trebuie transportate în același timp încărcături mixte, decât europubele ADR încărcate cu deșeuri medicale.

6.1.7. Vehiculele (dacă este cazul) trebuie să fie dotate cu mătură și fâraș, produse de curățat/dezinfectat, precum și îmbrăcăminte adecvată .

6.1.8. Deșeurile medicale trebuie eliminate din secții/departamente 1 DATĂ PE ZI sau ORI DE CÂTE ORI ESTE NECESAR, în cazul în care containerele/spațiile de depozitare au atins capacitatea maximă.

6.1.9. Sacii NESIGILAȚI și cei NEIDENTIFICAȚI nu vor fi îndepărtați, iar asistenta medicală responsabilă va fi informată.

6.1.10. Mănușile și echipamentul adecvat de protecție vor fi utilizate de către personalul care se ocupă cu manipularea și transportul deșeurilor medicale în cadrul instituției, în conformitate cu Protocolul de utilizare a salopetelor în procesul de colectare a deșeurilor medicale.

6.1.11. Mănușile și echipamentul adecvat de protecție vor fi purtate de către personal în timpul manipulării deșeurilor medicale și respectând Protocolul serviciului administrativ cu privire la utilizarea salopetelor în procesul de colectare a deșeurilor medicale.

6.1.12. Deșeurile medicale care urmează a fi incinerate trebuie depozitate adecvat în europubele avizate ADR, în conformitate cu Autorizația de eliminare a deșeurilor medicale și cu legislația în vigoare.

6.2. Transportul de către firma de colectare a deșeurilor medicale

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

Atunci când aceasta este solicitată să preia deșeurile medicale, personalul și vehiculele lor trebuie să îndeplinească prevederilor de la punctul 6.1.

7. ELIMINAREA DEȘEURILOR

7.1.1. Sacii NEGRI trebuie colectați de către firme de salubritate și nu TREBUIE să conțină DEȘEURI MEDICALE.

7.1.2. Sacii GALBENI, cutiile rigide pentru deșeurii tăietoare-înțepătoare sau alte deșeurii medicale specificate, precum și containerele care conțin „Deșeurii speciale” trebuie incinerate.

Toate deșeurile medicale colectate corespunzător vor fi introduse în recipientii tip Europubele care se află în spațiile de depozitare. Aceste Europubele, după umplere, vor fi înlocuite/schimbate cu alte Europubele curate și dezinfectate puse la dispoziție de către prestatorul de servicii de colectare-transport-incinerare deșeurii medicale, astfel încât să nu existe scurgeri și infestări accidentale la spațiul de depozitare.

Cântărirea deșeurilor se va face în prezența persoanei desemnate și se vor folosi dispozitive de cântărire conforme și documente corespunzătoare ca să se poată gestiona trasabilitatea eliminării deșeurilor periculoase, în conformitate cu legislația actuală.

8. INSTRUIREA PERSONALULUI

Personalul care se ocupă de manipularea deșeurilor medicale trebuie instruit în vederea îndeplinirii următoarelor obligații:

- a.să se asigure că deșeurile sunt separate corect
- b.să verifice că sacii de depozitare și containerele sunt întotdeauna umplute și închise eficient.
- c.să manipuleze corect sacii și containerele
- d.să îndeplinească procedurile în cazul scurgerilor accidentale de substanțe.

Instruirea este responsabilitatea unităților care se ocupă cu producerea, manipularea și eliminarea deșeurilor.

Persoana responsabilă cu instruirea personalului din Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca este Directorul de Îngrijiri.

Medicul șef al compartimentului de supraveghere, prevenire și control al infecțiilor nozocomiale trebuie consultat în momentul apariției programelor și în privința procedurilor de instruire a personalului.

**ADMINISTRAREA PE DEPARTAMENTE A DEȘEURILOR
CONTROLATE ȘI SPECIALE**

Acest protocol se referă la deșeurile controlate (Deșeuri medicale) și la cele speciale din spații și departamente specifice de activitate, în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca.

Deșeurile care provin de la serviciul Anatomie Patologică – persoana desemnată de către șeful Serviciului Anatomic-Patologie

Fetușii avortați (în general cei care au 12 săptămâni sau chiar mai puțin) vor fi depozitați în cadrul departamentului de histopatologie.

Deșeurile vor fi puse de către un membru al departamentului de histopatologie în containere nemarcate de depozitare a deșeurilor medicale, care vor fi asigurate pentru transportul final și incinerarea de către firma de colectare a deșeurilor medicale.

Containerele pline vor fi înlocuite de către firmă cu un alt container în momentul colectării.

Deșeurile anatomice – persoana desemnată de către șeful Serviciului Anatomie Patologică

Membrele amputate sau alte țesuturi vor fi depozitate în cadrul morgii. Deșeurile vor fi depozitate de către un membru al serviciului în containere pentru deșeurile medicale, care vor fi furnizate pentru transportul final și incinerare către firma de colectare a deșeurilor medicale.

Deșeurile patologice – Persoana desemnată de către șeful secției/laboratorului/departamentului

i) deșeurile ermetice vor fi puse în saci galbeni și vor fi duse la stația de transfer, fiind tratate ca orice alte deșeuri medicale.

ii) obiectele tranșante contaminate vor fi așezate într-un container pentru deșeuri medicale de către un membru al serviciului. Containerul va fi ridicat de către firma de colectare a deșeurilor medicale de la serviciul de anatomie patologică, iar containerele vor fi schimbate.

Deșeurile radioactive – Persoana desemnată de către șeful secției/laboratorului/departamentului

Deșeurile radioactive vor fi depozitate în containere de deșeuri corespunzătoare, marcate cu etichete radioactive.

Firma de colectare a deșeurilor medicale va aduna deșeurile radioactive pe bază de note separate de expediție și transport până la locul incinerării finale, acestea fiind așezate într-un compartiment separat al vehiculului. Containerele vor fi înlocuite de către firma de colectare a deșeurilor medicale.

Deșeurile farmaceutice - Persoana desemnată de către șeful farmaciei

Colectarea deșeurilor speciale se va face de către firma de colectare a deșeurilor medicale, după completarea documentația specifică privitoare la acest tip de deșeuri.

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENȚĂ CLUJ-NAPOCA

Deșeurile speciale vor fi depozitate în containere adecvate depozitării deșeurilor și vor fi marcate prin „Deșeuri toxice”, de către un membru al secției de farmacie.

Deșeurile speciale vor fi transportate de un vehicul la locul ales pentru incinerare de către firma de colectare a deșeurilor medicale, în conformitate cu prevederile privind deșeurile speciale și pe baza documentației autorizate.

Deșeurile din maternități - Persoana desemnată de către șeful secției

Deșeurile sub formă de placentă vor fi depozitate în containere pentru deșeuri medicale și vor fi congelate într-o ladă frigorifică specială, care se află în spațiul de depozitare temporară a deșeurilor.

Colectarea deșeurilor se va realiza de către firma de colectare a deșeurilor medicale.

Cantitatea colectată și cântărită va fi evidențiată în documentele specifice și va fi semnată de către persoana însărcinată de către șeful secției.

Deșeurile chimico-farmaceutice și ambalajele cu urme de substanțe periculoase

1. Produsele medicale nefolositoare, medicamentele eliberate de către secțiile spitalului trebuie returnate farmaciei în vederea eliminării în conformitate cu regulamentul farmaciei. Toate deșeurile speciale indezirabile trebuie returnate farmaciei în vederea îndeplinirii procedurilor corecte de eliminare a deșeurilor, inclusiv a celor solide și a lichidelor toxice.

2. Ambalajele cu urme de substanțe periculoase și orice alt deșeu periculos (identificat conform HG nr. 856/2002) rezultate în urma activităților desfășurate în cadrul departamentelor spitalului, vor fi colectate și eliminate corespunzător. Persoana desemnată de către șeful secției/departamentului cu gestiunea substanțelor chimice este responsabilă cu eliminarea finală a acestora.

MANIPULAREA ÎN SIGURANȚĂ A SÂNGELUI ȘI LICHIDELOR CORPULUI UMAN

Prezenta strategie descrie acțiunile necesare în vederea dezinfectării sângelui și a altor lichide ale corpului uman.

În momentul manipulării sângelui sau a altor lichide ale corpului uman, precum și atunci când se fac dezinfectări chimice trebuie utilizate șorțuri și mănuși din latex sau vinil.

CONTAMINAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

1. În cadrul secțiilor sau departamentelor

Personalul care se ocupă de îngrijirea pacientului, în momentul unei scurgeri de asemenea lichide, este responsabil pentru dezinfectarea promptă și eliminarea acestora.

În cazul în care se descoperă o scurgere, acest lucru trebuie adus la cunoștința persoanei responsabile, care va avea sarcina de a o dezinfecta și curăța prompt.

2. În spațiile exterioare destinate pacienților (ex. coridoare, lifturi)

Asistentul șef al secției trebuie informat. Acesta își asumă responsabilitatea pentru dezinfectarea și curățarea scurgerii.